

Nummer 1 år 2024

1988

Nr 145

2024

<i>Ordförandens ruta</i>	3
<i>Till minne av Ulla Evertsson.</i>	4
<i>Redaktionen</i>	4
<i>Gubben i Stormyren</i>	5
<i>Den svåra konsten att ta emot hjälp!</i>	6
<i>Fibernäten har överlåtits till Kils Stadsnät</i>	7
<i>Sommarutflykt till Sundsbergs Gård</i>	8
<i>Bäckebrons Sågverk</i>	10
<i>TILL MINNE</i>	13
<i>Tack till församlingen!</i>	15

Frykpostens vårnummer 2024

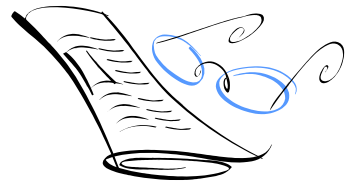
FFF har som målsättning att tillvarata Frykerudsbornas intressen. Det är en politiskt och religiöst obunden förening.

Den finansieras genom medlemsavgifter. I samarbete med de lokala byalagen vill vi verka för en levande landsbygd, där det skall finnas en tillfredsställande service. FFF försöker att sprida kunskap om vår lokala historia och utveckla den lokala turismen. I tidningen Frykposten som delas ut kostnadsfritt till alla hushåll i Frykerud fyra gånger per år, vill vi sprida information om vad som händer i Frykerud.

Frykposten ges ut i

Mars, vårnummer	10/2
Juni, sommarnummer	10/5
September, höstnummer	10/8
December, vinternummer	4/11

Manusstopp

Adressen till redaktionen är:

Karl Evert Evertsson, Östra Glänne Stormyren 16, 665 92 KIL 070-538 94 59

Kerstin Wallin Där Nole Römyren 665 93 KIL

Ansvarig utgivare: Georg Forsberg, e-post: georg.forsberg@kil.se

E-post till redaktionen: stormyr@telia.com Hemsida: www.frykerud.se

FFF: styrelse

Ordförande Georg Forsberg

Kassör Kerstin Wallin

Sekreterare: Ingrid Lööv

Ledamöter: Kenneth Bengtsson, Leif Albinsson, Kerstin Strand,
Ingmari Johannesson, Stig Larsson.

Styrelsesuppleant: BoJacob Enqvist

Medlemsavgiften är 100 kronor för ensamstående och 200 kronor för en familj. Medlemmar bosatta utanför Frykerud får tidningen per post och betalar 250 kronor. Stöd oss med din medlemsavgift till plusgirokontonummer 63 59 04-6 och skriv namn och adress. Spara kvittot, det gäller som medlemskort. Alla är välkomna med material till Frykposten. För specialannonser i Frykposten tillämpas sponsoravgift.

Ordförandens ruta

En vinter att minnas.

Den började redan i slutet av oktober i fjol med det första snöfallet som sen kom att upprepas med korta mellanrum. Snöröjarna med sina fordon har verkligen fått bekänta färg. Snöplogsvallarna växte till anseelig höjd tidigt denna vinter. Vägarna med sina höga vallar blev sen en lämplig måltavla för all den snö som kulingvindarna samlat in från omgivande åkrar och öppen terräng. På bara en kort stund kunde en nyplogad väg bli oframkomlig. Ett vanligt fenomen för landsbygdsvägar, men påfrestande för trafikanter och inte minst för plogförarna, med känslan av oejort arbete. För att inte tala om kostnaderna som de många plogturerna skapar.

I Kils kommun har vi det så ordnat att enskilda vägar på landsbygden, med boende med en minsta väglängd och som är berättigade till statligt vägbidrag, sköts av kommunen. Arbetet utförs av upphandlade entreprenörer för såväl vinter- som sommarunderhåll. Mig veterligt är det bara Arvika och Karlstad i länet som har liknande upplägg. Kommunerna får i gengäld ta hand om de statliga vägbidrag som utgår, som är otillräckliga, så kommunal kostnad uppstår.

Vanligt är annars att enskilda vägar sköts av vägsamfälligheter, oftast de boende efter vägen, som för sitt ansvar och vägkostnader erhåller både statligt och kommunalt bidrag från den egna kommunen. Inte heller det tillräckligt.

Det var kommunsammanslagningen 1971, då nuvarande Kils kommun tillkom, som skapade nuvarande vägordning. Ett krav från just Frykeruds gamla kommun. Argumentet då var likställighet mellan landsbygd och tätort.

I tider med besparingar inom de offentliga verksamheterna upplever jag ett hot mot nuvarande system. Ett annat kommer från Trafikverket, utbetalare av det statliga vägbidraget, som oavsett organisation, sen en tid kräver att vägsamfälligheter med aktuella andelstal ska finnas, som underlag för kostnadsfördelning på vägens delägare, då vägbidragen är otillräckliga. En situation som känns uppenbar denna vinter med myckenhet av både snö och is.

Dagarna blir längre och ljusare, vi går mot påsk och sol som värmer allt mer. Det är hoppfullt och skönt. Snart är snö och isiga vägar ett minne blott. Men jag tror att denna vinter kommer att sätta sina spår över lång tid.

Georg Forsberg, Ordförande

Jill minne av Ulla Fverttsson.

Ulla och jag har åkt minst 4 gånger per år till varje postlåda i Frykerud och delat ut Frykposten och Församlingsnytt.

Det måste vara mer än 25 år i följd.

Vi var på väg att dela ut Frykposten nr 4-23

Denna resa blev den sista och Ulla föll på sin post.

Vi har kört färdigt.

Karl Fvert Fvertsson

Redaktionen

En del av upplagan i Frykposten 4-23 blev förstörd vid bilolyckan och några kunder blev utan. Därför kommer delar av innehållet i 4-23 åter med i detta nummer.

Korsordsmakaren har problem med sin dator. Vi har därför lagt in ett gammalt korsord.

Nya medarbetare i redaktionen för Frykposten behövs!!

Jag fyller 86 år och då kan ni förstå att jag är mogen för avlösning. Fundera på om det inte vore roligt att skriva om något ämne/ämnen som intresserar dig. Du behöver inte ta ansvar för hela utan bara det som intresserar dig. Den vanliga undanflykten "Jag kan inte skriva" den går jag inte på. Jag har blivit positivt överraskad över vilka alster som jag har fått. Vill vi ha Frykposten kvar då måste ni ställa upp.

K.E.Evertsson

FFF's årsmöte 21 april kl 15:00
i Skålleruds byastuga.

Vi bjuder på landgång

Kom och stötta föreningen!

Gubben i Stormyren

Jag städade i en bokhylla och fann ett sammanträdesprotokoll från starten av fiberprojektet i Norra Frykerud. Vi var i det läget att om vi inte startade nu så var det för sent att söka bidrag och då skulle projektet falla.

Vi hade för få som hade tecknat sig för fiber i vår förening. Solen sken och det hade börjat grönska ute, men inne satt en styrelse som skulle fatta beslut som var viktigt för bygdens framtid.

I andra delar av Frykerud jobbade grävmaskinerna och man lade ner fiberkablar för de andra föreningarna. Beslutet blev att vi skulle starta och hoppades att när grävmaskinen närmade sig skulle folket ändra sig och så blev det. Norra Frykerud fick sitt nät. Vi betalade 20 000 kr i insats, men får hälften tillbaka. En ganska bra affär och ett stort tack till alla som jobbade gratis.

Årets vinter liknade de som vi upplevde på 1980-talet. Då lade man på snökedjorna i slutet av november och satte på snöslungan på traktorn. Då var vi vana att skotta snö Nu har vi blivit överraskade.

/K.E./

Den svåra konsten att ta emot hjälp!

Man vill ju att allt ska vara som vanligt, men så blir inte i livet, Det är inte så underligt att kroppen slits ner med alla steg som jag har gått i trappor, på stegar och vanlig förflyttning. Min höft vill inte vara med längre. Jag har dessutom ett öga som inte är bra, så jag ska till Uppsala för ingrepp. Med en krycka i handen och dubbelseende är livet inte det samma.

Att sitta och ordna med papper för de olika föreningarna som jag är kassör i har gått bra, för att sitta stilla har inte gjort ont, men jag måste ju upp till andra våningen för att nå skrivbordet. När jag inte kunde ta trappan i ett svep utan fick vila flera gånger innan jag nådde toppen och när det blev ett stort företag att vattna de få krukväxter jag har numera blev det svårt. Jag fick använda den lilla orken som fanns kvar till det viktigaste, nämligen maten enligt Kent. Vi går med varsin krycka Kent och jag, så vi får hjälpa varandra så gott det går.

Det är inte så givet att be om hjälp, för jag har alltid klarat det mesta själv och så vill man att det ska fortsätta. Det är en tröskel att komma över och den har jag passerat nu, men det satt långt inne.” Säg till om du behöver hjälp”, har jag hört från olika håll och till slut kunde jag inte klara allt själv. Nu kommer tidningen in, fåglarna får mat, snön försvinner från plattorna, matkassarna kommer in och mycket annat som är för tungt att orka bära. Detta sker utan någon tvekan från mina barn, barnbarn, goda grannar och trogna vänner som ställer upp för mig. Än en gång betonar jag hur viktigt det är med ett nätverk att kunna luta sig mot.

Kerstin Wallin

Fibernäten har överlåtits till Kils Stadsnät

Från och med 2 januari 2024 är det Kils Stadsnät AB som är ägare även av fiberföreningarnas fibernät. Fiberföreningarna i kommunen har överlåtit sina fibernät till Kils Stadsnät AB som betalat 11 000 kr för varje anslutning i nätet. Föreningarna kan nu besluta att återbetala minst 11 000 kr till varje delägare i fiberföreningarna.

Köpet av fiberföreningarna innebär ingen förändring för er. Kils Stadsnät har redan sedan flera år på uppdrag från fiberföreningarna ansvarat för all drift av fibernäten.

Förutom att vi får betalt med 11 000 kr för varje anslutning så kommer serviceavgiften att sänkas till 100 kr per år.

MARKÄGARE

I köpet av fibernäten ingår även en reglering av markavtal mot markägare för befintlig lagd fiber. Det betyder att du som har fibernät draget över din mark kommer att få betalt. Tidigare har du som markägare efterskönt kostnaden för marken som fiber tagit i anspråk till din förening, men nu har du alltså rätt till ersättning. Markavtalet sker mellan Kils stadsnät och dig som markägare direkt och betalas ut som en engångssumma om 5 kronor per meter efter att de fått ett nytt markavtal.

För att Kils stadsnät ska kunna betala ut markintrångsersättning behöver du som markägare fylla i dina uppgifter på kil.se/fibermark

/Kent Wallin

Sommarutflykt till Sundsbergs Gård

Har ni varit på Sundsbergs Gård i Sunne ?

Den ligger på "baksidan" av f.d. hotell Selma Lagerlövs.

Selma skrev om Sundsbergs Gård i Gösta Berlings Saga.

På Björne bodde enligt sagan brukspatron Melchior Sinclair. I sagan skildras det drama som började med balen på Ekeby och slutade med auktionen på Björne.

Verklighetens historia tog sin början på 1700-talet med Olof Antonsson. Han byggde Sundsbergs Gård och vid hans död 1782 ärvdes gården och de sju bruken av hans son Bengt Antonsson som förblev ogift och testamenterade allt till lagmansparet på Öjerviks Gård .

En kraftig brand 1893 ödelade gårdens huvudbyggnad. Familjen flyttade då in i flygelbyggnaden som i dag är museum. De sista privata ägarna, tandläkaren Tore Sjökvist och hans hustru Brigitta bodde i flygen fram till det nya huset stod klart att flytta in i år 1978. Makarna donerade gården till Sunne Kommun och idag förvaltas den av stiftelsen Sundsbergs Gård.

Här finns:

Cafèet med hantverksförsäljning.

Konsthallen. Här visas 10-12 utställningar/år samt andra kulturarrangemang.

Bostadsmuseet. Med historier kring Gösta Berlings Saga.

Textilkammaren. Här visas vävalster och broderier efter Anna-Kristina Sjökvist.

Frykpostens vårnummer 2024

Skogsmuseum. Här kan du följa förändringarna under 1900-talets skogsarbete. Här finns den första BeBosågen som jag använde. En stor och tung klump

Tandläkarmuseum. Tore Sjöqvists praktik.

Tandläkarmuséet väcker obehagliga minnen. Borren drevs av en elmotor som via en rem och en vinkelväxel var kopplad till borren. Jag är glad att dagens tandläkare använder en höghastighetsborr.

Sundsbergs Gård är värd ett besök.

/K.E./

Bäckebrons Sågverk

När jag besökte Anders Oscarsson i våras berättade han att när sista stocken före semestern har sågats V 27 så skulle man lyfta bort taket av såghuset plocka bort såglinjen och ersätta den med en helt ny från Finland. V 33 skulle de nya maskinerna vara på plats. I oktober var frågan hur har det gått?

Frykpostens vårnummer 2024

Det syns på minen att det har gått enligt plan. Han kan ta semesterveckan efter mitt besök. I sista veckan i oktober satte man produktionsrekord med 770 m³ eller 9 500 timmerstockar / dygn på 2 skift.

På TV-skärmarna kan han följa timmerstockarnas väg genom barkmaskin, såglinje och pallläggning. Virket torkas sedan mellan 2 och 4 dygn innan det är klart för leverans.

En man styr och övervakar hela produktionslinjen från kontrollrummet.

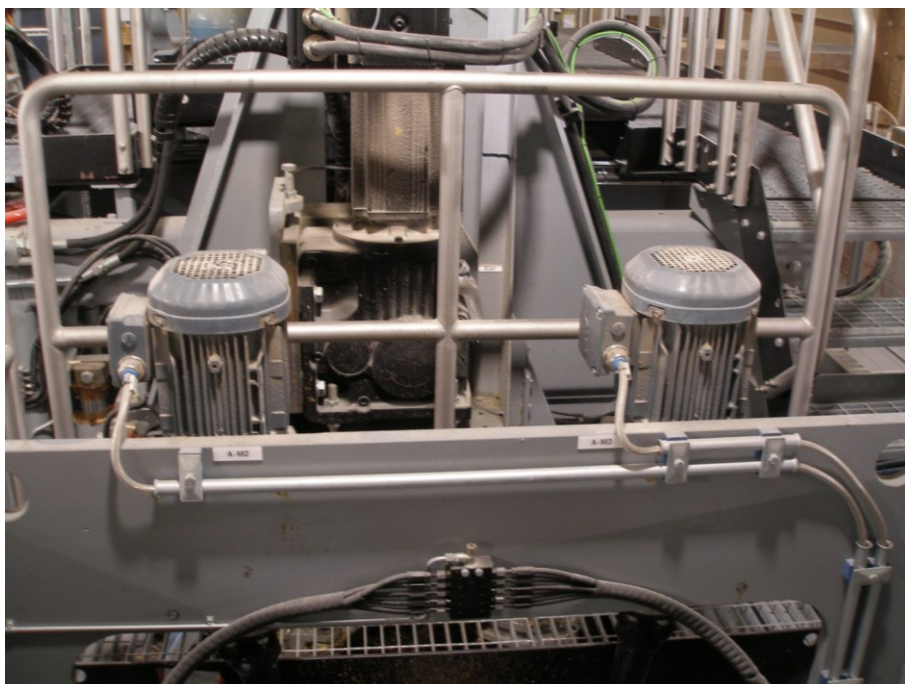

En fullväxt lastmaskin med gripklo leverar timmerstockarna till intaget och de hamnar på transportbandet.

Frykpostens vårnummer 2024

En detektor avgör om stocken ligger rätt eller skall vändas innan den körs genom sågklingorna.

Det går åt massor av motorer för att såglinjen skall fungera.

Frykpostens vårnummer 2024

När stocken är delad i bräder och plank så kommer de på ett transportband och här står det folk som granskar och lägger rätt. Bark och spån som inte behövs för egen värmeproduktion till torkarna säljes till olika pappersbruk i Värmland. Det måste kännas bra att tidsplanen har hållits och nya såglinjen fungerar.

Text och foto /K.E./

TILL MINNE:

Fagerås BK har sorg. Det då vi i slutet av november mottog beskedet att vår mångårige tidigare ordförande och eldsjäl Sven-Olov Andrén vid en ålder av 71 år gått bort.

Han må ha hetat Sven-Olov som tilltalsnamn, men i Fagerås BK var han kort och gott "Andrén".

I många år var han anställd som kanslist i en roll som under perioder innebar att han även hade ordföranderollen. Kanske inte av egen vilja, men när ingen annan ville eller kunde då ställde Andrén alltid upp för sitt älskade Fagerås BK. Må det ha varit i form av att tvätta kläder, krita oregelbundet raka linjer, klippa gräs eller vara ordförande för hela föreningen.

För Andrén kom Fagerås BK alltid först. I år efter år var han som limmet som höll hela föreningen ihop. Alltid där, men väldigt sällan i centrum.

Lite blyg och sävlig på sitt sätt – men hela tiden med ett varmt och lite klurigt leende på läpparna i det ansikte där glasögonen alltid satt halvvägs ned på näsan.

Lär ha rekordet i att ha sett Fagerås BK spela på flest idrottsplatser, för var FBK än åkte för bortamatch så kom han lunkandes intill planen strax innan avspark. Alltid där – men sällan i centrum.

Frykpostens vårnummer 2024

Men han fick alltid saker gjorda. På sitt sätt.

Många är vi som fått ett samtal från Andréén genom åren där man svarat, han presenterat sig med sitt "Heeeej, det är Andrééen" och det sedan blivit helt tyst i luren och man själv blivit den som fått föra samtalet vidare och försöka lirka ut vilket ärende han egentligen hade.

Även i telefonsamtal: Alltid där – men sällan i centrum.

Andréén fortsatte att vara en frekvent besökare på Lundavallen även efter sin pensionering, som åskådare men kanske framför allt för att spela boule med PRO-gänget.

I somras vandrade han över planen, gick in i den nyrenoverade klubbstugan och tittade sig runt i lokalen med ett belåtet leende.

I ditt minne ska vi fortsätta vårda klubbstugan, fortsätta ta hand om den klubb du alltid höll så kär och jobbade så oräkneligt många timmar för att hålla igång.

Du gjorde det med en värme.

Du gjorde det med en omtänksamhet.

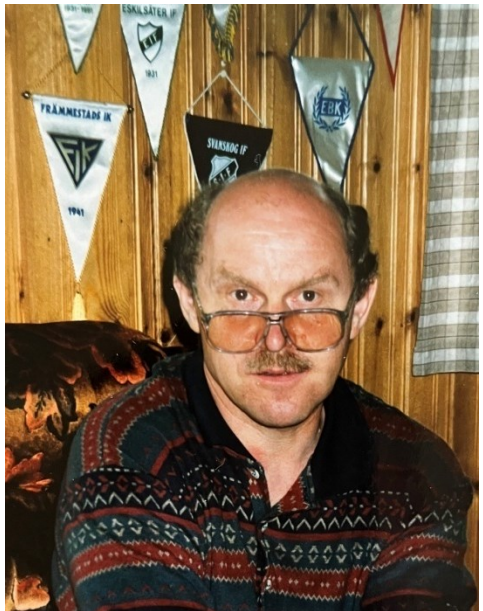
Du gjorde det med ett hjärta färgat svart och gult.

Sven-Olov Andréén, tack för allt du gjorde för Fagerås BK.

Vi är dig evigt tacksamma.

Vila i frid.

*/ Johan Ekberg,
ordförande i Fagerås BK*

Frykpostens vårnummer 2024

Tack till församlingen!

Jag var med på Equmeniaförsamlingens installation av nya pastorn Anna Bengtsson, 14 januari, och vill tacka er alla som medverkade till en mycket fin och välsignelserik gudstjänst.

Tack till pastorn och till alla övriga vanliga gudstjänstfirare, som mötte mig med glada välkomsthälsningar.

Tack till Eva Frykenberger som talade om att Kennet Bengtsson i en välkomstfest för Anna Bengtsson vid kaffebordet hade berättat att han var scout i Högåsens missionshus då jag var ledare där.

Jag vill också säga till Anna Bengtsson att när jag hälsade och pratade med dig så glömde jag att säga att min ordförande i Sannerudskyrkan, Göran Werme bad mig hälsa dig att han mycket gärna ville vara med och hälsa från församlingen, men han kunde inte för han är sjuk. Han hälsade till dig och jag vill också hälsa både till dig och till hela församlingen och tacka er alla.

Ingvar Solberg, Kil

Korsordsskaparen

Vinnare i Frykpostens femtiofjärde korsord:

Ann-Charlotte Christiansen, Ängarna
Anders Ludvigsson, Gönäs

FFF Gratulerar!
Trisslotter kommer!

Lösningen till det 55 korsordet skickas till:

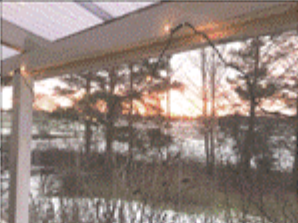
Karl-Evert Evertsson, Ö:a Glänne Stormyren, 665 92 Kil
senast 10 maj 2024

Frykpostens vårnummer 2024

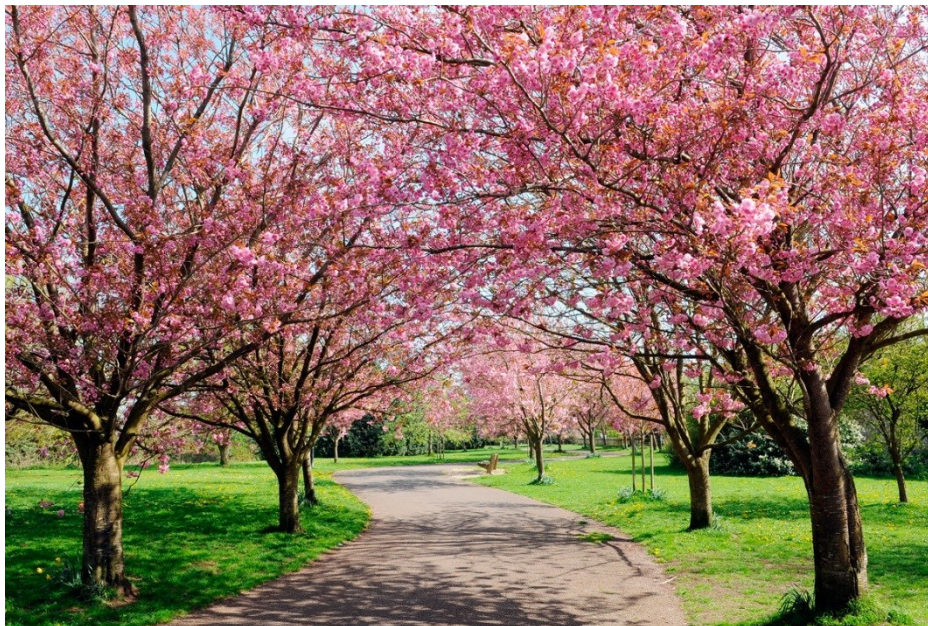
Rätt svar på korsord nr 54

Tunn	Drag	Frykpostens femtiofjärde korsord dec 2023						På lavett	Rengöra		
Plantera	S	Å		Djävuls-mask		Karolinska Sjukhuset		K	S		
	Kallium	K		Svavel	S	Häl i isen	Bra betyg		V	A	K
Platsen för ideer				Antilop	G		N	U			
Blåvitt	I	F			K	Ostkryp	Behövs i betonghus	O	R		
Angår	R	Ö	R	Båtarna							
De är bankernas fasa	R	Å	N	K	U	P	P	E	R	N	A
Brobåge eller hink	S	P	A	N	N	Har nog lastbilar	Å	K	A	R	E
					Har barr och bär						
Gjorde man fisken före jul	L	U	T	A	D	E	Stank	O	D	Ö	R
Till den går nog ambulans	A	K	U	T	E	N	Börjar växa	G	R	O	R
Kraft för pilot i giren	G	Gullig	Dricks på särskild veranda	R	A	R	Syre	Ej upp	N	E	D
Hån	S			P	E	Nyttig kusin	V				
					På tysk bil						
Ulf med romanen Jack	L	U	N	D	E	L	L	Hedra	Ä	R	A
Elak katt	M	Å	N	S	Reaumur	R på Mo-backen	A	N	T	E
Efter PS i brev	D	S	På den tiden	Omge	K	A	N	T	A	Liter	L
Växelström och likström	A	C	D	C	Neodym	N	D	Flod i Spanien	R	I	O
					50 för Caesar		Deuterium				
Gripande	A	N	H	Å	L	L	A	N	D	E	2023-11-01 CF

Frykpostens vårnummer 2024

Olle Carle "Cello"		Längre i	Br	"Gulebøj"	Frykpostens femtiofemte korsord februari 2024					
Hatt							Äkta man	Tidspann	Öde	Kläpare
Angra							Fiska			
Israelort							Doft			
							Dvala			
Gotland	Handböcker Kan ett rum vara				Uran	Sänkt A				Tesla Festköttstuvning
Husbil		Genast Ronald			Kör tåg Kommer efter T			Sovplats	Vänteled Biblisk jätte	
Form av vara			Rackarfrön							
Smila			På stort plagg Härk		Navigationssystem	Ordbok för korsordsmakaren				Stad i Polen
Svår						Kartbok Matteus				
Röstade blått förr										
Kan tala alla språk										
Frälse										
Två fot			Vägbokstav		Kan fönster vara i skolan					
Som dönn		Löser fett	Tokig						Äldre bibeldel Drar på sitt sätt	
Ej vårt			Maska ibland Guinea							
Brett					Kan finna heta Är äkanta ibland				User interface Kväve	
Föremål eller slag av möte										2019-02-04 CF

Frykpostens vårnummer 2024

Käll ut!

Snart är våren på väg

Hälsar Redaktionen

Karl Evert Evertsson

Kerstin Wallin

Georg Forsberg